





СЭНП ОБКОМУНУН АЛДЫГЫ ПЛЕНУМУ

СЭКП ТК-НЫН июль Пленумунун түннелдеринин болгаш областың партия организациязынын сорулгаларынын дугайы

совхозтарын дүжүт ажаап алышыны белектелген удуруттүрүчү экижиди болур. Силос туудугары тудурунун планын эң чокку хуузада күчөтүрүчү хандыры, комбайнларын болгаш ажалганын өскө-даа машиналарын септегенди дозуп, четчи саанын шымылгы шаңдарын белектөөр херек. Бүгү-ле бар күштерин болгаш чекестерин ажылгаарын барыччалар турса, көксө, МТС болгаш совхоз буртууге дүжүт ажаап алышынын тодаргай планын тургуса чогуур.

Политик-массалыг ажылды күчөтүрүш.

рериче онза кичээгелди салыр ужурут. Агитаторларын ажыл-чорудугазын дүжүтүп, бригада буртууге хана солданын, агитаторларын үндүрерин, лекцияларын, илеткелдерин номчурун, кино-чурттарын көргүзерин организациязын чугула. Ам мал чекенин белектелгенде, мал фермаларында ажылдап турар болгаш оон соонда дүжүт ажаап алышынын ажылдай бээр колхозчулар, МТС-тер болгаш совхозтар ажылдагычлары оларын дугайында үргүдүчү сагыш салышканын билген турат даш бүгү-ле болдунгү дүжүдүрүн кылыры эргежок чугула.

СЭКП ТК-нын июль Пленумунун шиттирери-биле холбаштыр чурт үлетпүрүн удуруттүрүчү бистин чептестеринин онза илергей кылдыр көстүн келген деп эш Дилгизек чугаалаан. Партия райкому болгаш райүүсөөм үлетпүр комбинатынын ажлын кошкак удуруттүр, чоңун болгаш колхозтарын хереклек кылдырарын үндүрерин организациязын.

Индирде СЭКП хооркомунун секретары эш Анкудинов. Оң чугаалааны болза: — Сөөгү үеня иштинде хоорайнын үлетпүрү бодунун ажлын экижиткен. Инчалзакко улуг чептестер бар. Бүдүрүлгелерин дүртүн бири бүдүрүлгө программасын күчүстөй турар. Ол бирин эелчеге «Тыва тудуг» трестининге, алгы аа-вондуга болгаш чамдык өскөргө-даа хамааржыр. Чамдык бүдүрүлгөлөр ассортиментте продукция үндүреринин планын күчүстөй турар. Продукциянын ботүөнү ам-даа бедик. Даарылга комбинатынын, мебель фабриказынын үндүрерин продукциянын шылары куу.

Хоорайны үлетпүр бүдүрүлгелеринин ажылда чептестер азын чергелинде массалык иштинге политиктиг ажылды кошкак тургусканын түннел болуп турар. Чептестер, эелчелерге, бригадаларга, уаастоттарга агаация нуруулайында бээр барыччалар характерлыг болуп, үлетпүрүн мурунда салдырган практиктиг сорулгаларын хооругач болуп турар. Партия, совет органдарынын харысчалыгы удуруттүрүчү, бүдүрүлгө директорларын ажылдын, албан-хаакчыларын мурунга политиктиг илеткелдерин даха хобар кылды, бүдүрүлгенин кураавырларына илереди талаан-биле практиктиг дузаламчы оларга бербиен турар.

Бистин профсоюздеринин бүдүрүлгө боттарынын ролон кошкатын. Облпрофсоюз-да, өнделдеринин обкомнары-да, оларын кууку организациялары-даа бүдүрүлгелерин ажыл-чорудугазынче ханылап кирбиен, бүдүрүлгө программанын чедикшигин күчүстөрүчү массаларын мобилизация талаан-биле администрацияга кошкак дузаламчы турар.

Эш Анкудинов бодунун саналыгын түннелде чурт үлетпүрүн чиг-эт-биле болгаш материалдар-биле хандырынын айтыргаларын чептес шиттирерин турар облүүсөөмун болгаш оң чамдык килдистеринин ажылда чептестерин айткан.

СЭКП-нин Эриэн райкомунун секретары эш Чымба СЭКП ТК-нын июль Пленумуну шиттирери районуну колхозчуларын, ажылчыларын, албан-хаакчыларын ортузунга политиктиг болгаш бүдүрүлгөчү улуг иштинин ханычтыгын деп демделген. Чон ол төөгүдүг документиерин улуг сонургал-биле танымын турар.

Безде ажыл-агый продуктуларын көүдөр талаан-биле боттарынын ажылын колхозтар бо чылын көскүтү-биле экижиткен эш Чымба демделген. Инектерин продуктууу ортен чыдымыга дөңдөөргө барып ийи катан өскөн. Күг дүзүлгөларынын талыан-биле сүтү мурунга үл-дөөгелерин август 15-тен орайтайны күсүдөр даш кезде ажыл-агый артылар дүжүт хамчелерин ап турар.

Районга командировкалар келген, боттарында алган үл-дөөгелерин партия райкомундан болгаш райүүсөөмдөн хооругач күсүдөрүн орадымын турар область организацияларын чамдык ажылдагычларын эш Чымба шүгүчүлөөн. Чизээрге, Белектердег министрствонун Тыва область төвөзүнүн орадымын эш Бозлов көдө ажыл-агый продуктуларын белектөөр айтырарын талаан-биле Эриэнге командировкалар келген ол дугайын партия райкомунга-даа, райүүсөөмга-даа дынаптаан.

СЭКП обкомунун херөжөөнн ортузунга ажыл талаан-биле килдинин эргелекчи эш Торуг-оолдун саналын пленумуну каржычыларын кичээгелди дыңсаан. — Херөжөөнн ролу бистин чурту-вустун улус ажыл-агыйнын бүгү адырларынга онза улуг. Ол Совет Тыванын чизээден база паден. Бисте херөжөөннр мал болгаш чер ажылда, үлетпүр бүдүрүлгелеринде болгаш совет албан черлеринде ажылдап турар. Коммунист интеллигенци тургузушунунга олар шүптү боттарынын салышканын килрин турар деп ол чугаалаан.

Хей-хей херөжөөннр аас-кежиктиг амдырдыгын тургузушунунга амдымын да шүптү киржир аргажак болуп турарын харадашымын-биле минир апаар. Ол чорук хей нуруулайында уруглар саттарын болгаш яселдерин чедикшигенде болуп турар. Чизээрге, Бай-Тайга районуну чадгыс-даа колхозуна ясли чок. Бичанган ннда чүс-чүс херөжөөннр ажылдавай турар.

Колхозчу херөжөөннери куш-ажылга таарыштыр тургузарын чамдык колхозтарын баштаар черлеринин кайы хире харысчалык чок көрүн турарын миниди факт херечилеп турар. Барын-демчик районда «Комсомолдун 30 чылы» колхозга херөжөөннрин негезин баугаар уруглар яселнин чуткан. Удгаанда ол бажынны баштаар чер районга салышкан. Оон соонда ясли кылдыр ийги бажынны туткан, а ону клуб кылдыр берипкен. Ол дугайын партия райкому экин-биле билер, мыччала-даа хемчег албаан.

Пленум чугааламкан ийги айтыр-гын дугайында материал дараазында со-дунга үер.

Идыг янымыг фактылар Тес-Хем, Эриэн болгаш оон-даа өске чамдык районнарда база бар. Чизээ, Тес-Хем районуну Ба-линин аттыг колхоз уруглар яслини школа кылдыр районуну эргезинге дамчылып берген, он түннелдине ажыл-төдүг өн-өл херөжөөннр ам иштинде куш-ажылдыг киржир аргажы чок болуп турар.

Партиянын азын хей организацияларын сөөгү үедө херөжөөннр ортузунга ажылды даха кошкатын. Чизээ, «Өк» совхозга херөжөөннрин хуралын үр үенни иштинде чымдырбаан, оларын-биле бе-седатар кылбаан. Совхозтун чамдык ажыл-дагычларын херөжөөннрини дора көөр чоруктарын кылдып турда, совхозтун партия организациязын оон-биле эштежип турар.

Ажылдын кооперациязынын ажылдагычын Дамжык болгачок-да бажындыг экирик келген, кадайын болгаш ажыл-төдүн торамчылап турар, а совхозтун партия болгаш профсоюз организацияларын Дамжыктын миниг бак йоразын биле тура-ла ол дугайты хемчег албайн турар.

Бисте херөжөөннрини удуруттүрүчү ажилче шөөзүт депштитпей турары улуг чептес болуп турар.

СЭКП обкомунун килдис эргелекчи эш Толгар-оол үлетпүрүн удуруттүрүчү экижидеринин эргежок чугулазынын дугайын доктап чугаалаан.

— Партия обкомун болгаш облүүсөөм үлетпүрүн кошкак удуруттүр, куш-ажылдын бүдүрүлгөчүлүн бедикер, хей күш үнер ажылдарын механизация айттыргалар-биле бээрүтүрүлгөчүлүн оң чугаалаан. Бисте болгачок-ла бүгү-ле чүвени кайы-бир бүдүрүлгенин шиттирер хыналары-биле болгаш шиттирер хууза алды-биле доккаш, чер-чеге организациячын ажылды көчүтүр хобар кылдып келген бис.

Удуруттүрүн миниди аргажы чүт чүве-ге чедирин турары Кызыл хоорайда болжур бажынның туудушунуну чизээден илен. Ол туудуш ажылгага дуздарынның хуузазынын каш уаза доктаандып келген, мыччала-даа түннел чок, туудугун каян доостур амынга чедир балдымыс. Сеп-теге заводуну электростанциянын байдалы база ша-ла минид.

Обласка дус хаймыдыр черни органи-зацияларын эргежок чугулазынын дугайында үр-түннел чок чугаалаар хей чылдарын иштинде чоруп келген. Бүдүрүлгени тургузар даамын алган облүүсөөмун удуруттүрүчүлери яны-бүрү чыл-дактар-биле өн билдип турда, а облүүсөөм миниди анымыг байдал-биле эштежип турар. Оң түннелдине хаймыдыр дусту Тываже амынга чедир чуртун өске областарында сөөртүп килрин турар.

Чамдык ажыл-агыйларын профсоюз-де-биле харылаамыг ажылдар хөң чорук ажыл-херекке улуг хораны чедирип турар. «Тыва тудуг» трестинин директору эш Нестеровский өге болгаш ортумак школа ар экижидерин обкомунун президиумуну уруглар албан черлеринин септелгенин дугайында айтырарын чугаалаан турган хуралына олуржундан шүптү ойта-лаан. Безде ажыл-агыйнын область эргелекчи начальнигин орадымын эш Иванов база шын эвес кылдып турар, чүд дөргө, коллективтиг керелерин үл-дөөгелерин дугайында экижидер обкомуну пленумунга өткөт кылдырарын ол ойта-лаан. Идыг янымыг фактыларга улу шиттирерин демселеди чорудар херек.

Танды районуну Жданов аттыг колхоз-тун дарганы эш Зябревтин саналы солду улар-уткамыг болган. Балзын МТС-тин ажылда чептестерин ол тодаргай чугаалаан. Хөрүнү ажылдарын болгаш тарылганын агротехниказын тарылга үен-динде үрп турганын таарыгаларын элчын эвес. Ам чамдык механизаторлар чыгы чер ажылдашынын дугайы үрей кылмышкыны бодурун турар. Иччала-даа МТС-тин директору эш Троицкин үрей кылмышкыны дугайы чөгүрү демисиди чоруттайн турар.

Колхозтарын херектеп турары шаңдарын, тергелерин болгаш өскө-даа кылдырарын чурт үлетпүрүн бүдүрүлгелеринге бүдүрү чорутуу организацияларын эргежок чугулазын эш Зябрев чугаалаан.

СЭКП обкомунун секретары эш Резниченко пленумга санал берген, чурт үлетпүрүнү ажылды экижидер, малга быжык сөөтүну тургузар болгаш дүжүт ажаап алышынын чедикшигин белектен-ир, ону өн эрттер талаан-биле област-тын партия организациязынын мурунда турар сорулгаларын тодаргайлап чугаалаан.

Бин-Хем МТС-тин кол агроному эш Федоренко, областын шериг комиссары эш Расподин, Кызылдын алды уруглар эргелекчин начальниги эш Нессов, Совхозтар министрствонун төвөзүн эш Ан-Хон, экспедициянын начальнигин орадымын эш Сирябинов, СЭКП-нин Улу-Хем райкомунун секретары эш Гроздобев, ВЛКСМ обкомунун секретары эш Цевелев, «Тыва тудуг» трестинин кол инженерин эш Респонди, Чаа-Хөл МТС-тин директору эш Стихарева, СЭКП обкомуну үлетпүр, транспорт болгаш харылаа килдинин эргелекчи эш Любутин олар база пленумга санал берген.

Пленум чугааламкан ийги айтыр-гын дугайында материал дараазында со-дунга үер.



Облпотребсоюзтун Чербиде үлетпүр комбинатынын ажылчынын эштер А. Горюкова биле К. Савин олар шалымчы бээр-биле ажылдап турарлар. Олар туудуу бүдүрүлгенинде ажылдап, планын үргүтүчү ажыр күсүдүн турарлар. Чурунта: эштер А. Горюкова биле К. Савин оларын ажылдап турарлар. Фото С. Феостиковуу.

АЖЫЛДЫ ЭКИЖИДИП БОЛУРУНУҢ БАДЫТКАЛЫ

Облпотребсоюзтун Кызыл районуну Чербиде үлетпүр комбинаты бо чылын мартка чедир оругалыг болурдан харын 59400 рубль түнүг когаралды болган. Эртең чылын ол үлетпүр комбинаты бүдүрүлгө планын күчүстөп, чүгө 24 муң туудуу кылган, оозуну 50 хууу үредир кылдырарын ханылап амынга кир-бөөн. 60 тонна чугайын эртеңкен. Кызыл туудуу-даа, эртеңкен чугайы-даа бот-уну улуг турар. Чүгө оон ужурун-дан комбинат 1863 рубль когаралды бол-ган. Мооң кол чылдагааны болза, күш-ажылды шын организациязынын, матери-алдыг камналыгын кылбаанында база кылган чүүлдерин шынарын куула-латканында болган. Комбинаттын эртең чылын багай ажылдаанын комбинат 171028 рубль түнүг херекелдерин бү-дүрүп үндүргө, ажылдын, албан-хаакчы-ларын ажыл төлөвинге 230429 рубльдин берени улам-на көскүтү-биле ба-дыткап турар.

Облпотребсоюзтун туудуг конторанын начальниги эш Бутонзаев, ол комбинаттын директору турган эш Респонди олар комбинаттын тургустуган чери таарыш-пас, туудуу, чугай бүдүрер чиг-эт минч чок деп тайылбырлап, боттарынын ажылды организациячын шылдаас чөгөнүг чоруну бадыткап чок чылдагаанар-биле чажырарын орадымын турган болгаш ол үлетпүр комбинатын хаар дугайында ай-тырмын күдүргенер.

Чербиде үлетпүр комбинатынын ажылды эртең чылын багай болуп турганы ннда чиг-эт чөгүнда эвес, а бүдүрүлгенин ажылды багай организациязында дээрлөв облпотребсоюзтун баштар чери билеш комбинаттын ажылды экижидеринче улаган боттуг хемчелерин алган. Бүдүр-лар-биле хандырган, чогуур херекеледи берген, удуруттүрүн экижиткен. Бо чы-лын комбинаттын ажылды экижөөн. Оң бүдүрүлгө планында 200 муң туудууну кылдыр 200 тонна чугайын эртеңирин, 400 шамакты, 500 дуганы, бажык шу-катууларын херекелер 500 муң дра-нык, 500 доккаларын болгаш 10 муң рубльге яны-бүрү чүүлдерин кылыры база 1500 кубометр олар мышты, 200 куб-метр туудуг янык белектөөр көрдүгөн.

Об комбинатынын начальниги эш Шелемов хөп олур-тур кууруларын, иланын кууруларын тарылгаларын ажалгазында чептестерин тодаргай чугаалаан. Одуруглар эренин амдык кылырнын планынын чартыг кезин бээр күчүстөпкөн. Чаа-Хөл, Бай-Тайга, Тес-Хем, Эриэн районнары байдал дедик багай. Илде колхозтар дар-галары, партия болгаш совет органдарын удуруттүрүчүлери идыг чугула хемчегин чагарылаашканын килрин, тарылга ажалдамын организациявай турар. Идыг чорук дүжүтте багай садыларын чели-рип болур.

Дүжүт ажаап алышынын үен ийричай чокшундап келген турбуже, алаа белектер дика чептес, комбайнар септе-лдерин доозарын хуузазын эрсе-даа план чүгө 63 хуу күчүстөнгөн.

Комбайнарды, ажалгазын бөдүн херекелдеринин септелгенин өң дыкка хуу-зада доозарын, четчи саанын шымыл-гы шаңдарын белектөөрүн, тараа ажылдап алышынын механизациязынын эргежок чугулазын эш Шелемо-тов чугаалаан. Мурнуу чүтүг комбай-ндаларын үлетерин баугаар тарааны бөдүткен ажаар чорутуу каабын-биле

Улу-Хем районуну Калинин аттыг кол-хозуну туудуг бригаданын эш Кызыл-оол удуруттүрүчү 35 колхозчу херөжөөннр сөөзүгү санам болгаш туудуу бүдүрү-генин эвеноу өн ажылдап турар.

Колхозчу херөжөөннр бо чайын 14980 санам кылган. Ол санам-биле 4 чурттага бажыннарын ханызын тургускан. Эвено 12470 туудууну хептөөн болгаш 278 куб-ометр туудуг дажын чыгган.

Эвено ам силос салыр бир оңгарын хы-назын даш-биле туудуу турар. Эвеночулар 6 чурттага бажыннарын, бир гараж тулар санамын август 25-ге чедир бүдүр-ден хүлээлге алган ажылдап турарлар.

Эвено ам силос салыр бир оңгарын хы-назын даш-биле туудуу турар. Эвеночулар 6 чурттага бажыннарын, бир гараж тулар санамын август 25-ге чедир бүдүр-ден хүлээлге алган ажылдап турарлар.

Бо чылын июль 20-ге чедир комби-наттын ажылдагычлары 101 муң туудуу-

Т. НОРБУ.

БИСТИН ОБЛАСТА

Кылдырган туудуглар

Тууду бригаданында

Кызыл районуну «Бин-Хем» колхозу бир чүс олуттүг клубу туудуп доккаш, буму Советинге хүлээди берген, мычан-гаш клуб кылганынга 17 муң рубльдин ал-ган. Клуб ажылгада кирген, алаа кино-чурук үргүчү үнүп турар апарган.

Тууду бригаданы огород шөлүгүн хы-нында чурталганын ийи бажынны тууду доккаш, ол чаа бажыннарда огород бри-гаданын бригадир эш Кисейтүг бол-гаш колхозчу эш Чымбын өң-белдерин чурттай берген. Бегирөөдө 60 тонна тараа кирер склад тууду доозулган болгаш ннда бир чурттага бажынны түттүгаш, ажыл-даа кирген.

К. ОНГА.

М. БАГАЛДИН.

**Совет чазактын төлөөлөрүнүн Герман Демократтыг Республикага турганынга холбаштыр Берлинге болган митинг**

БЕРЛИН. ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булгагин болган ССРЭ-нин Дөдө Советинин Президиумунун кезигүүнү Н. С. Хрущев составты Совет чазак төлөөлөрүнүн ГДР-ге турганынга холбаштыр июль 26-да Демократтыг Германиянын национал фронтунуну национал чөвүлелинин чымылдыгы, Берлиннин ажылчы чоннарын массалык митингине болган. Митинг болган Маркс-Энгельстин шөлүн ССРЭ-нин болган ГДР-нин күрүнө туттары-биле шимээ турган. Митингдин киржикчилери хоодарына көй сангы кызы туттары болган догууларын тудуп алган чоруп турган, оларда немец болган совет улустарын аразынга бузулбас найырады быжыгаарыныче, бүгү делегейге тайбынны быжыгаарыныче уланган кыйтыгыларын чурра болган.

Берлиннин ажылчы чоннары митингге Маркстын, Энгельстын, Лениннин, Сталиннин портреттери, Н. А. Булгагинин, Н. С. Хрущевтин, В. Пиктин, О. Гротевольдун, В. Ульбрихтинин портреттерин тутуздан алган үчүн келгенер.

Бол ийдириң кырынга «Герман-совет найыраал делегерин!» деп сөстөрүн улуз жүстөр-биле чуруп каан болган. Митингдин киржикчилери димиттиг, ур адшы чакан турда, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булгагин, ССРЭ-нин Дөдө Советинин Президиумунун кезигүүнү Н. С. Хрущев, ГДР-нин премьер-министри О. Гротевольд, ГДР-нин улус паладатынын даргазынын бирги оралакчызы Г. Матер, ГДР-нин премьер-министри оралакчызы болган даштыкы керектер министри Л. Болд, премьер-министри

оралакчылары В. Штоф, О. Нухке, Г. Лох, П. Шольц, Улуз Берлиндин обер-бургомистры Ф. Эберт, ГСЧП-нын ТК-зынын Политбюрозунун кезигүүнери К. Ширдеван болган Ф. Эльснер, ГСЧП-нын ТК-зынын секретарлары, чазактын кезигүүнери, демократтыг партияларын болган массалык организацияларын удурутур ажыдакчылары, ССРЭ-нин ГДР-де онза болган Бүрүн эргелиг аччын Г. М. Пущкин, Германияда бөдү совет шеригарын коо командьлакчызы Совет Эвнелинин Маршалы А. А. Гречко коо ийдиже кедүрүп үнгөн.

ССРЭ-нин чазак төлөөлөрүнүн аадары дөш, ГДР-нин чазактын аадары дөш, герман болган совет улустарын аразынга бузулбас найырадын аадары дөш байырадыкты йөрөөлөр шөлге чагыланып турган.

ГДР-нин премьер-министриң оралакчызы Г. Лох эге сөзү-биле митингдин ажиткаш, чымылганар димиттиг адшы чакан турда, ГДР-нин премьер-министри О. Гротевольд сөс берген.

Он соонда ш Н. С. Хрущев сөс берген. Шөлге димиттиг, ур адшы чакашкыны чагыланып үнгөн. Эш Н. С. Хрущевтун чугаазын улуз кичөөнгей-биле дыннаан болган димиттиг адшы чакашкыны каш удаа үсө кирип турган.

Митингге он соонда Барын Берлиндин социал-демократтыг партиязынын функционери чүве чугаалаан.

Түңгөндө митингдин киржикчилери Демократтыг Германиянын национал фронтунуну национал чөвүлелинин президиумуну савалдааның азуаар совет улуска байырагы бижики хүлээн алган.

**Митингдин киржикчилеринин совет улуска байырлы бижии**

Германиянын найысалынын аразынга Совет Социалдыг Республикаларынн Эвнелинин шыгарангай күрүнө ажыдакчылары Н. А. Булгагин болган Н. С. Хрущев турган чурттакчылары, 250 муң бериндилер Совет Эвнелинин улустарынга чүрөктин ханызындан амы-дунманың байыры чедирип тур.

Тайбынга ынакшылдыг улуз Совет Эвнелинин төлөөлекчилери улустар аразынга кайы-хайзын билчир чорукту чедип алдырыны херөөнге, Европага болган бүгү делегейге тайбынны херөөнге дыка улуз чедипшкын Женевага чедип алган. Улустар аразынды бүгү-ле айтыргалары тайбын арга-биле шиятырлатыл болуп ужурауд деп чүвени улустар билчир турар.

Германияны катан каттыштырары бүрүн эргелиг Герман Демократтыг Республиканың, а ол ышкак Федералдыг Республиканың идекейлиг киржикчилер чокка боттанып шыдавас деп чүвени Женева чөвүлел хуралы көргөскөн. Иччана болгон бистер ийи күрөөлөрдүн чоошудала-

жымынын чедип алып төлөө, бүгү күдөнишкенин салыры немец улустун национал күзөл-чүткүлдерин күдөсидиринге бистин аң чугаа сорудагыс кылдыр санап турар бис.

Барын Германияда милитаризмдин болган империализмдин күштеринин тайбың дыкшыныкынын тайбың база оон-биле Германиянын тайбың катты-жымышынга орукту ажылар төлөөдө, барын болган чөөн таламы немецтерин чадгыс стол артынга кедирерин күзеп турар бис. Иччана немец улус Совет Эвнелинин савалдарын Европага тайбың-че болган колдөвөттин айнык чок чорукче, чангыс аай, тайбынга ынакшылды болган Демократтыг Германияны тургузарыны оң күзөл-чүткүлдүн илерден кылдыр көрүп турар.

Европага болган бүгү делегейге тайбың делегерин!

Немец улустун болган Совет Эвнелинин улустарынн аразынга бузулбас найыраал делегерин!

**Совет чазактын төлөөлөрүнүн Берлинде үнүкени**

БЕРЛИН, июль 27. (СЭТА). ГДР-нин чазактын чалааның азуаар Герман Демократтыг Республикага чоран ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булгагин болган ССРЭ-нин Дөдө Советинин Президиум кезигүүнү Н. С. Хрущев составты Совет чазактын төлөөлөр июль 27-де Берлинде Москваже үнүкениер.

Шенефельд аэродромга Чазак төлөөлөрин Герман Демократтыг Республиканың премьер-министри О. Гротевольд, ГДР-нин премьер-министриң оралакчызы болган даштыкы керектер министри Л. Болд, премьер-министриң оралакчылары В. Штоф, О. Нухке, Г. Лох болган П. Шольц, Улуз Берлиндин обер-бургомистры Ф. Эберт, министрлер, ГСЧП-нын ТК-зынын секретарлары, демократтыг партияларын болган массалык организацияларын удуруткучлары үдөөнер.

**Н. А. Булгагининин медеглели**

Эргил өстөр!

Герман Демократтыг Республиканың найысалы Берлинде чоруп тура, чылыг хүлөөн алымын болган өөрүштүдүгүтүк улус алымын дөш ажылчы чоннарга болган чазак чүрөктин ханызындан өөрүп четиргенни илеридирини күзеп тур бис.

Вистер силерниң хоорайыңарга, үдөстүр болган кедээ ажыл-агый бүүдүдөлдөрүнө чордууе. Вистер ажылчынар, тараачынар, интелекциндия-биле чылыг ужуражып, чугаалаштыгыс. Манаа ыска үениң дургузунда чоранымыстың иштинде политика, ажил-агый болган культуруту амдыраалды бүгү талаарыңа ГДР-нин

Совет чазактын төлөөлөрүнүн ол ышкак ССРЭ-нин ГДР-де онза болган бүрүн эргелиг аччын Г. М. Пущкин, Германияда совет шериглеринин бөдүлүнүң кол командьлакчызы Совет Эвнелинин Маршалы А. А. Гречко, совет ачын черинин харыскалган ажыдакчылары, совет шериглеринин бөдүлүнүң командьлазынын төлөөлекчилери, дипломаттыг көрүстүң кезигүүнери үдөөнер.

ССРЭ-нин болган Герман Демократтыг Республиканың күрүнө туттары-биле шиметинг аэродромга хүндүдү танымалды чыксаган турган. Совет Эвнелинин болган Герман Демократтыг Республиканың күрүнө гимнилерин ыралап күтүскөн.

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булгагин аэродромга даразында медеглели кылган:

ажылчы чоннарынн улуз чедипшкениңинде, ГДР-нин ажылчы чоннары чаз амылдырады кайы хире сорук киришкениңин болган бөдүлүнүң херөөниң чедипшкениңинге шычыныкы-биле тургузу турарыңа бүүдүрөөр аргаалы болдууе.

Герман Демократтыг Республиканың улам ыңай чектелдириң, чангыс аай, демократтыг болган тайбынга ынакшылды Германяны тургузары дөш чөптүг демисетте чедипшкениңин күзөрүн чөпшөөр көрүңер.

Совет болган герман улустарын аразынга найыраал өзүң болган быжыксын!

Улустар аразынга тайбың делегерин!

**Кыдатта бири автомобиль заводунун тудушкунунда**

ПЕКИН. Бирги беш чылдын улуз тудуу болуп Кыдатта бири дугааргы автомобиль заводунун тудушкунун доостурунга чыган турар.

Пардалганың дыңнадып турары болза, ийи чылдын дургузунда тудуғун боллективтин күдөнишкениңин ажылыңын түңгөндө бүгү ажылардын хөмөдөлинин 87 хуузу күтүскөнтөн. Ам заводтун 10 кол хектеринде дериглер тургузарынын

тадазы-биле ажылар чоруп турар. Автомоболдуң күчүлүгү чылыг күжү-биле ажылдар электростанцияны коожка чаа ажылгалга кирген. Заводтун 4 корпустары, беш адык станциялар болган өскөдө дуузал объекттеринин тудушкуну дооступ турар. Чамдык хектерге продукциянын шенеде үндүрүшкүңүн адугуста эгелээр деп турар.

(СЭТА).

**ССРЭ-нин, КУР-нун болгаш МАР-нын чазактарыңа Вьетнам улустун төлөөлөрүнүн чагаазы**

ХАНОЙ. Вьетнамдын информация агентилелиңин дамчылып турары болза:

Совет Эвнелинге, Кыдатка болган МАР-га чоранымын соонда өңп келдер президент Хо Ши Минге байыр чедирер июль 23-те Ханойга 50 муң кижи чымылган, ол үч чурттарын чазактарыныче чагаа чорутканылар.

Чагаада чугаалап турары болза:

«Совет Социалдыг Республикаларынн Эвнелинин чазанга,

Кыдат Улус Республиканың чазанга, Моол Арат Республиканың чазанга,

Бүгү чуртта вьетнам улустун анык бүгү кезектерин төлөөлөң 50 муң амык кижи бистер Ханойга чымылган, амы-дунманыкы улуз чурттарга ай дургузунда чоранымын соонда бистин найысалыныче өңп чедип келген президент Хо Ши Минге болган бистин чазак төлөөлөрүныче байыр чедирип турарыныска онза өөрүп тур бис.

Президент Хо Ши Миннин болган Вьетнамдын Демократтыг Республиказынын чазак төлөөлөрүнн илеридиринин соонда бистер Совет Эвнелинин, Кыдаттың болган амы-дунманыкы өскө-даа чурттарын улустары вьетнам улуска кажангызында-

лаа артык чылыг найырады көргүскениңин төдөзү-биле билдирсең. Совет Эвнелинин, Кыдаттын болган МАР-нын улустарынн чазактарынын чагаай сеткилди дуузалашкыны шуут сөрүк кирип, бистин хүрөөлөннисты сарый каттыштырарымысты, бүүдүлдөгөн көвүдөлдөрүңе чүткүрүдөгү база камналганы салгырымысты, тайбынны быжылгаар, бистин төрөөн чуртувустун чангыс өңп чедип амыр, чурттуң шуут хамаарышпас болган демократтыг хөгжүлдөң хандыр төлөөдө, шиятырарыг дөшкөдө чорударымысты хүдөөңип тур бис.

Демократтыг болган социалдыг блоктун чурттарынын улустарынн илеридирин чедип чечсең-биле, Азиянын болган бүгү делегейин улустарынн чүдүлдүгүнүшкүңү болган деткичези-биле вьетнам улус бөдүлүн чөптүг демиселинге тилелени дадалааа чокка чедип амыр.

Вьетнам-совет-кыдат найыраал делегерин!

Демократтыг болган социалдыг блоктун улустарынн найыраал делегерин!

Бүгү делегейге тайбың делегерин!»

Бо, чагаада массалык митингдин президиуму ат салган.

**ССРЭ болган Канада аразынга почта дамчыштыр посылкалар солчур дугайында дугуржулга**

Совет Социалдыг Республикаларынн Эвнелинин Харылаа министерствозу болган Канаданың Почталар министрствозу боттарынын ийи чурттарынын аразынга почта харылааарын хөгжүдөрүнө болган быжыгаарыңа арганы бээр сорудагы-биле почта дамчыштыр посылкаларын солчуртунуң дугайында дугуржулганы чедип алганылар.

Почта посылкаларын чер кыры-биле, стуг болган агаар оруктары-биле солчуп болур.

Дугуржулганың хуусааны айтыпкан болган ол 1955 чылдын август 1-ден эгелеп күшүтүп болур. Ол дугуржулганың күшүтү чорук кайы-бир таламы алды ай буруңгаар дыңнатканың азуаар төңүп болур.

Дугуржулгага ат салганы: Совет Социалдыг Республикаларынн Эвнелинин Харылаа министерствозун төлөөлекчи-биле—ССРЭ-нин Канадада онза болган Бүрүн эргелиг аччын Д. С. Чувачкин, Канаданың Почталар министрствозун төлөөлөңи-биле — Канаданың почталар Министри А. Котэ.

ДЕЛИ. «Хиндустан тайме», «Тайме оф Индия» солуннарын дыңнадып турары-биле амыр, Индиянын национал конгресс партиязынын парламент фракциязынын хуралында Индиянын премьер-министр Неру чүве чугаалаш, Женевага дөрт күрөөлөрдүн чазакт баштыңнаварынн чөвүлел хуралы чөвүлел хуралды киржикчилеринин күзөл-боданың каттыштырары-биле чедипшкениң болган деп медеглэң. Чөвүлел хурал чурттарыны бо үеге чедир бот-боттарына чөрүшкө болуп келген чорун найыраалды өзүнүң чугаалажымыкынырыңа кылып тургаш чедип алырыңа база чедипшкениң болган.

**Нерунуң медеглели**

Бо херекке чөвүлел хуралдын түңгөндө ужур-дуузы улуз деп Неру медеглэң. Даштыкы керектер министрлеринин база катан ужуражып деп чөпшөөрөшкөни база эки деп ол чугаалаан. Бо болза, Женевага тургустунган харылааар хөгжөөн турарыңа аас кежикиг медеглэң болур.

Азия чурттарынын айтырыңа холбаштырарыңа, Неру ол айтырыларын чугаалажырыңа тускай чөвүлел хуралды чымдырарыңа күзөлиң илереткен. Бир эвес өөнүргүлөгү күрөөлөр Формоза болган Индия-Кыдат дугайында айтырыларын чугаалажып көөр болза, ол чорук улустар аразынн дүшкүрүлүгү чоруктарыны дыка кошкандыр деп ол медеглэң. «Женевадын ыпкаш шаа ындыг чөвүлел хурал чүгтө Азияга эвес, а харын бүгү делегейге ажыктыг болур ийик» деп Неру медеглэң.

Неру бөдүлүн медеглелинге Гао дугайында айтырың Индиянын тайбын оруктан шиятырарың күзөлиң база катан медеглэң.

Неру бөдүлүн медеглелинге Совет Эвнелинге чоранымын дугайын база чугаалаан.

**Кореяга түр тайбыңчыдылга дугайында дугуржулганың ийи чыл болган ою**

ПХЕНЬЯН, июль 26. Кореяга түр тайбыңчыдылга дугайында дугуржулганың чарган хүнүндө бээр июль 27-де ийи чыл болган оюн таварыштыр Кореянын Төң телеграф агентилели дамчыдыгы кылган, мында чугаалап турары болза, эртен ийи чылдарын дургузунда корей-кыдат таала түр тайбыңчыдылга дугайында дугуржулганың медеглелириң чайгылыш чок күдөөсүң келген.

Бо эртен үениң иштинде Кореядан кыдат улустун өлө-тураачыларынын 13 дивизиалары бүгү чөпшөө-биле калы дедир көзүп үнгөн чорук көрөй айтырыңын тайбың шиятырарыңа көрөй болган кыдат улустарынн сокелээ көк чүткүздүң чаз херечиледи болур.

**Гоаны Индия-биле катан каттыштырар дээш шимчээшкын**

ДЕЛИ. «Хиндустан стандард» солунунун бижэнин азуаар амыр, индий парламентинин улус паладатын Гоа дугайында айтырыг талзым-биле санал берипшкени болган. Гоаны Индияга каты каттыштырары дөш демиселдин партиялар аразынн парламент комитетинин даргазы Ланка Сундарам индий чазак Португалия-биле садгы харылааарын сокелдерин болган португал эрге-чатыргаларынн Гоаже боо-чөпшөк дуузал кириерин сокелдер сорудагы-биле шериг-далай күштерин таңымдылар чорутуу организацияларын негезе. Коммунистыг партиялар депутат Гошала Гоаның экономиктиг блоканың организацияларын негезе.

Индий национал конгресс партиялар депутаттарынын саналдарыңа Гоа дугайында айтыры талзым-биле чазактын политиказын дөткөөнер.

Санал берипшкениңинин төңгөүндө Индиянын премьер-министри Неру чүве чугаалааш, амы байдаларда Гоада португал эрге-чатыргаларын тергидөөшкө Индиянын иштики херектеринге холгаарлашкын болуп турар деп чугаалаан.

Бөдүлүн девисээринге даштыкыны тургустарын шимчээшкын болза Индияда чөк деп Неру чугаалаан. Гоа болза, өңп-көлдөр-биле болган өскө-даа даштыкы кургунер-биле холбалам Португалиянын дааныр пунктузу болуп турар, ыччанагаш Гоа даштыкы бөдү күрөөлөрүнн плацдармы база болуп турар.

Португал эрге-чатыргаларын чамдык чылдак хал турар Англиянын болган Португалиянын аразында ам эргижирөөн эвнелдерге хамаарыштыр Неру ол эвнелдерин түңгөңи моон ыңай турбай турар деп чугаалаан. Индия ол эвнелдер-биле холбашпай тур болган оларын-биле кым-даа черле моон ыңай холбашпай турар мынч хөй төгөүлүг өскерликкинер болган.

Гоага хамаарыштыр чазактын алган хөмчөгелери боттуп болуп турар болган моон ыңай-улам боттуп болур деп Неру медеглэң. Гоа Индиянын чарылабас кезин болур ужурауд деп чүвени Неру эвнелдегелде. Индиянын чамдык келектерин даштыкы эрге-чатыргалар контролдул турда, Индияны хамаарышпас кылдыр билдип болбас.

ДЕЛИ. «Индиян эспресс» солунунун дыңнатканың азуаар амыр, тайбың удураанымыкыны шимчээшкенин 88 киржикчилери составтыг чаа бөдүлү экитрачылар Гоанын девисээринче киришкен. Оларын шуптузуң португал эрге-чатыргалар күш-биле эриңдеп өтөөн болган индий-гоа кызыгаарын районунче күш-биле чедирал өскөлет.

Индий национал конгресс партиянын бүгү-индий комитет штаттарда партиянын комитеттеринче бижи чорудуп, Гоада тайбың удураанымыкыны шимчээшкенинге киржиринче индий национал конгрестин кезигүүнери кыйтырган деп «Хиндустан Тайме» солун бижэң.

(СЭТА).

**Төрөөн чуртунче чанар күзөлдиг хамааты кижилерин солчур дугайында КУР биле АКШ-тың чазактарының аразында чугаалажымыкыныңарга**

ПЕКИН. Сынхуа агентилелинин дамчыдып турары болза:

Каттышкан Хэан черинин дөрт дипломаттыг оруктарын дамчыштыр Кыдат Улус Республика биле Каттышкан Штаттарын аразынга чедип алынган дугуржушкунуларын түңгөңинде, төрөөн чуртунче эөп чанар күзөлдиг КУР-нун болган АКШ-тын хамааты кижилерин

дедир солчур дугайында айтырыңын талзым-биле эртен чыгыг Женевага болган кыдат-америк чугаалажымыкыныңарың уругуздөр деп шиятырарээн.

Ийи талаарын төлөөлекчилеринин бирги ужуражымыкыны 1955 чылдын август 1-де Женевага аччын ужуражымыкыны-биле болур.

**Кыдат-америк чугаалажымыкыныңарга киржир төлөөлекчиин КУР-нун чааа томуйлаан**

ПЕКИН, июль 27. Сынхуа агентилелинин дамчытканы биле амыр, КУР болган АКШ аразын болуп чугаалажымыкыныңарга киржир төлөөлекчиинге Кыдат Улус Республиканың чааа КУР-нун

Польшада эччин Ван Би-наньны томуйлаан, ол чугаалажымыкынар Женевага аччыннер деннелинге болуп эртер.

**Франциянын Министрлер Чөвүлелинин хуралы**

ПАРИЖ, июль 27. Бүгүн өртен Республиканың президентини Рене Коттин даргаалажымыкы-биле Министрлер Чөвүлелинин хуралы болган, анда чазактын баштынн Эдгар Фор биле даштыкы керектер министри Антуан Плиз Женева чөвүлел хуралынын дугайында дыңнадылар кылган.

Франс Пресс агентилелинин дамчытканың азуаар амыр, Эдгар Фор чазакт баштыңнаарын аразынга Женевага болгулаа беседаларга хамаарыштыр хөй сангы тодаралдыларын кылган.

1956 чылда болур бүгү-ини солгулдарын белеткөөр сорудагы-биле Вьетнамдын Демократтыг Республиказынын болган Мурнуу Вьетамнын аразында харылааарын доктадып тургузарыңа хамаарыштыр өскө үш күрөөлөрүн боданың база деткич деп америк чазактын аазаашкыны-

нын дугайында Фор база салгыдырган деп чазактын хуралынын дугайында «Монд» солунунуң дыңнадында демдеглеп турар. Франция болза, «специллар аразынга харылааарын, ылангыг Кыдат Улус Республика-биле харылааарын тараштырарын» чедип амыр бодалдыг деп Фор медеглэң. Эң чоокку үениң иштинде Франциянын болган Кыдат Улус Республиканын аразынга экономиктиг, культурут айттыргалар талзым-биле чугаалажымыкынар чорутууңа, «анда Женева өзү» ийги бээр деп премьер-министр дыңнаткан.

Женева чөвүлел хуралынын чедипшкениңин доостунан дөш Форга болган Ийиге Министрлер Чөвүлели байыр чедирген деп Франс Пресс агентилели дамчыткан.

**Совет көдээ ажыл-агый специалистеринин төлөөлөрүнн Англияда чоруп турарыңа**

ЛОНДОН. Совет көдээ ажыл-агый специалистеринин төлөөлөрүнн удуруткучузу ССРЭ-нин Совхозтар министри И. А. Бенедиктов, Великобританияда ССРЭ-нин эччын Я. А. Малың олар июль 5-те Англиянын чар, балык болган аш-чөм ажыла-ның министри Д. Хиткот-Эмориң аадары дөш хары шайлаагы тургустулар.

**Совет Эвнелинге чөдө бөргө шак ыччар чылыг сеткил-биле хүдөөп алып дөзөрүн медеглэң.**

Дүштеки шайлаагы англ талазан олзу турарыңар: Хиткот-Эмори, даштыкы херектер талзым-биле күрөө министри Антон Наттанг, чер, балык болган аш-чөм ажыламынн министринин оралакчызы Лорд Олдин, Министерствонун департаментинин начальнигы Стендмен, министерствонун чөдө чөвүлөкчиң профессор Роу болган оон-даа өскелер.

И. А. Бенедиктов чылыг сеткилдин хүдөөп алымыкыны дөш Хиткот-Эмориңге өөрүп четиргенни илереткен болган Англиянын көдээ ажыл-агый специалистери

Бөдүлүн хары сөзүңгө Хиткот-Эмориңин медеглэңиң болза, чурттуң аны-бүрү бунуларында он алганы меделер азуаар амырга совет специалистер көдээ ажыл-агый айтыргаларын эң хандыр билчир чорун бүгү херекте көргүскөн. Ийи чурттарын аразынга ыңдыг ынакшыг төлөөлөр бот-боттарыңе чалажыр чорук ийи чурттарын улустарынн кайы-хайзын билчирин, оларынн аразынга найыраалды быжыгыңа дуулаарын Хиткот-Эмориң айтыпшаан, Англиянын көдээ ажыл-агыйныкы болур чылыг ажиттыңар делегерин совет көдээ ажыл-агый специалистер кээп көөр дөзөринге идегелди илереттөөн.

Дүштеки шайлаашкын найыраалын чылыг чымчак өзүңүңа болуп эртен.

**Япон журналистеринин Кыдатче чорутканы**

ТОКИО. Бюдо Пусин агентилелинин дамчыдып турары болза, КУР парламанынын ажылдакчыларынын ассоциациянын чалааның азуаар бөдүк япон журналистер июль 22-де Токиодан Кыдат Улус Республикаже чорупкан. Он беш кижи

составтыг төлөөлөрүнн иштинде Бюдо Пусин агентилелинин, «Асаха», «Помкири», «Санго кейдай» солуннарын, япон радионуң болган аны-бүрү ном үндүрер черлеринн төлөөлекчилери бар.

**У Нунуң медеглели**

РАНГУН, июль 26. Бирманың премьер-министри У Нун парлама конференциязыга чүве чугаалап тургаш медеглэңи

болза, бо чылдын ол Совет Эвнелинге келдир деп бодап турар.

**РЕДАКТОРУН ОРЛАКЧЫЗЫ Т. С. ТАЛГАНЧИН.**